

Nr 105.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anordnande av vissa utbildningskurser för f. d. fast anställt manskap vid försvarsväsendet; given Stockholms slott den 26 januari 1934.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro

enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Ivar Vennerström.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 januari 1934.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, EKMAN, SKÖLD.

Efter samråd med cheferna för socialdepartementet och finansdepartementet anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Vennerström:

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 3 januari 1934 har *chefen för generalstaben* gjort framställning angående anordnande av särskilda utbildningskurser för f. d. fast anställt manskap vid armén och därvid anført i huvudsak följande.

Redan uti särskild skrivelse till Kungl. Maj:t den 3 november 1933 hade chefen för generalstaben framhållit önskvärdheten av att vissa särskilda utbildningskurser anordnades för reservpersonal och f. d. fast anställt manskap vid armén.

För utrönande av den anslutning, som vore att förvänta till dylika kurser, hade chefen för generalstaben från truppförbandscheferna inhämtat vissa uppgifter. Av skäl, för vilka i det följande komme att redogöras, syntes det i hög grad önskvärt, att kurser, lämpligen på omkring tre månader, främst anordnades för f. d. fast anställt manskap. De inkomna uppgifterna gäve nämligen ett otvetydigt belägg för, att det rådde stor arbetslöshet bland det f. d. fast anställda manskapet. Det kunde på goda grunder förutsättas, att de, som förklarat sig villiga att genomgå en tremånaderskurs, avsedd att äga rum under tiden $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{5}$, tillhörde de arbetslösa i landet. De anmälda antal uppginge till omkring 750. Då endast kort tid stått till buds för uppgifternas inhämtande och följaktligen icke alla torde hava nåtts av meddelande angående de ifrågasatta kurserna, kunde man vidare på goda skäl antaga, att de, som anmält sig och vilka för övrigt endast utgjordes av underbefäl med längre tjänstgöringstid — f. d. furirer och f. d. korpraler med furirsexamen — endast utgjorde en relativt ringa del av det arbetslösa f. d. fast anställda manskapet. Starka skäl talade för, att dessa arbetslösa snart bereddes arbetstillfälle. Visserligen kunde denna arbetslöshet icke sägas bliva helt avhjälpt genom anordnandet av en tremånaderskurs, men en sådan skulle dock medföra, att ifrågavarande personalkategori bereddes försörjning icke allenast under dessa månader utan sannolikt under än längre tid genom de besparingar, som vederbörande bleve i tillfälle att göra under denna tjänstgöring. Det syntes icke heller osannolikt, att de olika truppförbandens civilanställningskommissioner genom förnyad kontakt med ifrågavarande personal skulle kunna medverka till att bereda vederbörande en mera varaktig civilanställning. Vidare måste beaktas, att det för statsmakten ställde sig ekonomiskt förmånligare att giva ifrågavarande personal försörjning genom tjänstgöring vid krigsmakten, trots att det här gällde relativt högt kvalificerat underbefäl, än genom deltagande i de statliga reservarbetena.

Om det sålunda kunde anses i hög grad önskvärt, att ett så stort antal som möjligt av det f. d. fast anställda manskapet bereddes några månaders arbete på ett sätt, som syntes för statsverket minst betungande, måste det betraktas som ur militär synpunkt icke mindre önskvärt, att utbildning ordnades för ifrågavarande personal i syfte att höja dess användbarhet vid krig och göra den lämplig för bestridande av befattningar vid fältförbanden och depåerna, varigenom där placerad aktiv personal kunde frigöras för andra uppgifter.

Kostnaderna för inkallandet av 750 man till fullgörande av en tre månaders militärtjänstgöring i form av särskilda utbildningskurser torde belöpa sig till omkring 430,000 kronor. Detta innebure en kostnad per man och tjänstgöringsdag av kronor 6:37, vilket vore mindre än medellönen vid de statliga reservarbetena.

Då samhörigheten mellan ifrågavarande tjänstgöring och åtgärderna för arbetslöshetens bekämpande måste anses obestridlig, anhölle chefen för generalstaben, att 430,000 kronor måtte ställas till förfogande ur det för innevarande budgetår av riksdagen beviljade anslaget för arbetslöshetens bekämpande för anordnandet av tremånaders utbildningskurser för f. d. fast anställt manskap. Därest denna framställning vunne Kungl. Maj:ts bifall, borde chefen för generalstaben bemyndigas att efter samråd med vederbörande truppslagsinspektörer (chefen för fortifikationen) inkomma med förslag till bestämmelser rörande ifrågavarande kurser.

Beträffande dem, som anmält sig för deltagande i liknande kurser under tiden $\frac{1}{7}$ — $\frac{1}{10}$ 1934, vore det chefs för generalstaben avsikt att framdeles till Kungl. Maj:t inkomma med förslag.

Vidare hava *chefen för marinstaben* och *chefen för kustartilleriet* uti skrivelser den 12 januari 1934 gjort framställningar angående anordnande av dylika utbildningskurser för f. d. fast anställt manskap vid flottan och kustartilleriet.

Chefen för marinstaben har därvid anfört i huvudsak följande.

För tillgodoseende av tillgången på underbefäl vid mobilisering byggde flottans organisation väsentligen på konstituering av f. d. fast anställt manskap (underbefäl) till högre grad. Några repetitionsövningar för denna kategori förekomme emellertid icke, och det vore därför uppenbart, att lämpligheten för sådan konstituering minskades allt eftersom tiden efter sista tjänstgöringens fullgörande ökades.

Verkställda beräkningar gäve vid handen, att förenämnda konstitueringsbehov vore synnerligen omfattande, vartill bidroge, bland annat, dels att den i 1925 års marinordning förutsatta rekryteringen av reservunderofficerare i stort sett uteblivit, dels att antalet underofficerare å övergångsstat årligen minskades. Särskilt finge framhållas, att bemanningen av minsvepningsfartygen ställde synnerligen stora krav på konstituering av för minsvepning utbildad personal.

En åtgärd, som i avsevärd grad skulle öka tillgången av för konstituering lämpligt f. d. fast anställt manskap, vore att under kortare tid (högst 3 månader) inkalla sådana f. d. fast anställda korpraler och 1. klass sjömän, som vore lämpliga för fortsatt utbildning och som icke efter avskedstagandet lyckats erhålla civilianställning. Denna utbildning borde i så fall lämpas efter individens utbildningsståndpunkt och hava till ändamål att göra honom lämplig för konstituering till högre grad. Närmare direktiv för utbildningen borde framdeles få utfärdas.

Företagen undersökning hade givit vid handen att vid flottan för närvarande sammanlagt högst 125 f. d. stamanställda korpraler och 1. klass sjömän funnes, som lämpade sig för ifrågavarande vidareutbildning, varav omkring 80 vid Karlskrona örlogsstation och omkring 45 vid Stockholms örlogsstation.

Kostnaderna för inkallelse av ifrågavarande manskap belöpte sig till omkring kronor 6:20 per man och dag och utgjorde sålunda sammanlagt $6:20 \times 125 \times 90 = 69,750$ kronor eller avrundat 70,000 kronor, under förutsättning att inkallelsen för varje man omfattade högst 3 månader.

Med hänsyn till att förläggningsmöjligheterna och tillgången på instruktionspersonal m. m. å de olika förläggningsplatserna vore väsentligt olika, syntes de närmare bestämmelserna för de sålunda inkallades tjänstgöring och utbildning ävensom tidpunkten för deras inkallelse böra efter i kommandoväg utfärdade direktiv fastställas av vederbörande lokala myndighet, dock att tjänstgöringen skulle påbörjas tidigast den 1 februari 1934 och vara avslutad vid budgetårets utgång den 30 juni samma år. För minsvepningsövningar borde vissa vedettbåtar ställas till förfogande.

Med stöd av vad sålunda anförts och i avsikt jämväl att bringa någon lättnad i den svåra belägenhet, vari de f. d. stamanställda, som icke lyckats erhålla civilianställning, under rådande förhållanden på arbetsmarknaden befunne sig, hemställde *chefen för marinstaben*, efter att i ärendet hava samrått med stationsbefälhavarna och *chefen för kustflottan*, att för anställning

och vidare utbildning av f. d. fast anställt manskap (korpraler och 1. klass sjömän) ett belopp av högst 70,000 kronor måtte ställas till förfogande från anslaget till bekämpande av arbetslösheten.

Chefen för kustartilleriet har uti sin nyssnämnda skrivelse den 12 januari 1934 anfört i huvudsak följande.

Kustartilleriets behov av underbefäl vid mobilisering beräknades till stor utsträckning tillgodoses genom förutvarande fast anställt underbefäl. I den mån avgång av övergångsstatspersonal skedde, ökades fordringarna å underbefälens kvalifikationer, i det konstituering till högre grad vid mobilisering i ökad omfattning måste äga rum. Enär emellertid kustartilleriet ännu saknade reservorganisation för underbefäl — med undantag för pensionsavgångna flaggkorpraler — förekomme för det avgångna underbefälet inga repetitionsövningar för välbehövt upplivande och befästande av den en gång bibragta utbildningen. En utökning av kustartilleriets reserv till att omfatta jämväl underbefäl bleve härigenom en angelägenhet av stor betydelse, och vore det ock chefsens för kustartilleriet avsikt att i sinom tid härutinnan inkomma med förslag.

Intill dess en sålunda ifrågasatt, även underbefäl omfattande reservorganisation kommit till stånd och erhållit erforderligt djup, och även oberoende av om en sådan reserv komme att organiseras eller icke, vore av angivna skäl önskvärd, om repetitionsövningar i någon form för avgången underbefäl kunde anordnas. Då vidare utbredd arbetslöshet för närvarande rådde bland de avgångna, skulle anordnande av dylika repetitionsövningar för arbetslöst f. d. underbefäl jämväl ur social synpunkt vara behjärtansvärt. Härmed sammanhänge, att kostnaderna för anordnande av dylika repetitionsövningar enligt gjord utredning bleve låga, åtminstone med hänsyn till de ändamål, som därmed syntes kunna vinnas. Repetitionsövningar av ovan antytt slag borde för vinnande av det ur militär synpunkt med dem avsedda ändamålet för närvarande i största möjliga utsträckning givas formen av särskilda kurser.

Den minsta kontingent, för vilken kurser av förevarande slag närmast borde komma till stånd, syntes böra omfatta de fyra årsgrupper underbefäl och 1. klass kustartillerister, som senast avgått. Härigenom torde kontingenten bliva tillräckligt stor för att åtgärden skulle kunna förväntas medföra någorlunda effektiv hjälp mot arbetslösheten samt ett militärt resultat utvinnas, som kunde svara mot kostnaderna och de offer i övrigt, som kursernas anordnande medförde. Erforderlig homogenitet hos elevmaterialet skulle vidare föreligga, vilket vore av militär betydelse för utbildningens lämpliga anordnande och bedrivande, ej minst med hänsyn till den begränsade befälstillgången vid kustartilleriet. Det sagda borde dock icke förämla hinder för vederbörande befälhavare att inom den kostnadsram, som kunde komma att föreskrivas, medgiva även tidigare avgånget underbefäl med lång tjänstetid och särskilt goda vitsord från föregående militärtjänstgöring att delta som elever.

I inom närmaste tiden anordnande dylika kurser för arbetslöst f. d. underbefäl m. fl., som avgått ur tjänst under anställningsåret 1929/1930 eller senare, kunde antalet elever beräknas för kustartilleriet i dess helhet uppgå till omkring 48, varav vid Vaxholms kustartilleriregemente något mer och vid Karlskrona kustartilleriregemente något mindre än hälften.

Den lämpligaste tiden för anordnande av kurserna i fråga torde vara omkring den 1 februari—7 april innevarande år, eventuellt senare under budgetåret. Det syntes böra åligga vederbörande regementschefer att bringa

meddelande om kursernas anordnande till vederbörandes kännedom samt att till tjänstgöring under nyssnämnda tid, 66 dagar, inkalla dem, som därtill frivilligt anmält sig.

Elevernas ekonomiska förmåner syntes böra vara desamma, som de omedelbart före avskedet åtnjutit, dock med uteslutande tillämpning av nu gällande avlöningsbestämmelser, varjämte avlöningsförmåner under tjänstledighet, som i manskapsavlöningsreglementet § 5: 1 omförmäldes, icke syntes böra bibehållas mer än 4 dagar. Chefen för kustartilleriet borde bemyndigas utfärda erforderliga närmare föreskrifter beträffande utbildningens organisation och omfattning.

Kostnaden per man och dag kunde beräknas uppgå till kronor 6:28, och totalkostnaden för kursernas anordnande till i runt tal 20,000 kronor.

Med hänsyn till att fördelningen av den ifrågasatta utbildningen å kustartilleriets regementen icke kunde bestämmas, förrän de blivande elevernas fördelning å regementen och utbildningskategorier blivit närmare känd, borde chefen för kustartilleriet bemyndigas att mellan regementena fördela de medel, som för ändamålet kunde komma att anvisas.

Under åberopande av vad sålunda anförts samt enär anordnande av de ifrågasatta kurserna ej minst åsyftade att bidra till lindring av den bland f. d. underbefäl rådande arbetslösheten, hemställde chefen för kustartilleriet, att för anställning och vidare utbildning i huvudsak enligt förut angivna grunder av f. d. fast anställt manskap vid kustartilleriet (underbefäl och 1. klass kustartillerister) ett belopp av högst 20,000 kronor måtte ställas till förfogande från anslaget till arbetslöshetens bekämpande.

Över chefens för generalstaben förenämnda framställning har yttrande infordrats från *statens arbetslöshetskommission*, som i utlåtande den 16 januari 1934 på anförda skäl avstyrkt, att kostnaderna för de av chefen för generalstaben föreslagna utbildningskurserna bestriddes ur arbetslöshetsmedel.

Sedan *arméförvaltningen* därefter anmodats inkomma med utredning, huru kostnaderna för nyssnämnda av chefen för generalstaben föreslagna kurser komme att fördela sig på lantförsvarets vederbörliga anslag, därest dessa komme att tagas i anspråk för kurserna i fråga, har nämnda ämbetsverk med skrivelse den 26 innevarande januari inkommit med utredning i berörda hänseende.

Vidare har *marinförvaltningen* med skrivelse samma dag på anmodan inkommit med motsvarande utredning med avseende å de av chefen för marininstaben och chefen för kustartilleriet ifrågasatta utbildningskurserna.

Enligt den av *arméförvaltningen* framlagda utredningen skulle kostnaderna för de av chefen för generalstaben ifrågasatta kurserna komma att uppgå till cirka 449,000 kronor, fördelade på följande lantförsvarets anslag sålunda:

A. 3	Avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl.	kronor 267,000: —
A. 6	Rekryteringskostnader	» 15,000: —
C. 1	Undervisnings- och gymnastikmateriel samt under visningsanstalter och utbildningskurser	» 600: —
D. 1	Mathållning	» 58,000: —
D. 2	Munderingsutrustning	» 29,000: —

Transport kronor 369,600: —

		Transport kronor 369,600: —
D.	3 Kasernutredning, intendenturfordon m. m.	» 5,400: —
D.	4 Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt.....	» 20,000: —
D.	8 Truppförbandens övningar	» 7,000: —
E.	1 Sjuk- och veterinärvård m. m.	» 2,700: —
F.	1 Vapen och ammunition m. m.	» 40,000: —
H.	5 Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret.....	» 4,000: —
		Summa kronor 448,700: —

eller i runt tal 449,000 kronor.

Vid kostnadernas beräkning har arméförvaltningen utgått ifrån, att kursdeltagarna ej skulle äga rätt att utbekomma hyresbidrag. Ej heller skulle de bliva berättigade till erhållande av sanatorievård, tandvård, ögonsjukvård eller annan specialsjukvård, varför några medel för dessa ändamål ej upptagits i kostnadsberäkningarna.

Enligt arméförvaltningens mening borde anslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. beredas förstärkning med det belopp av 267,000 kronor, varmed detta anslag komme att belastas, därest de föreslagna kurserna komme till stånd. I den mån kostnaderna för kurserna i övrigt skulle utgå av anslag med förslagsanslags natur, syntes däremot några särskilda medel icke behöva för ändamålet anvisas, då dessa kostnader även utan en dylik åtgärd torde kunna bestridas av vederbörliga anslag, därest tillstånd till anslagens disponerande för ifrågavarande ändamål erhöles.

Vad därefter anginge de av kurserna föranledda utgifter, som skulle bestridas av reservationsanslagen till rekryteringskostnader, kasernutredning, intendenturfordon m. m. samt truppförbandens övningar, kunde desamma enligt arméförvaltningens mening icke bekostas av nämnda anslag, utan att anslagen i fråga bereddades ersättning härför. Vidare kunde anslaget till munderingsutrustning icke belastas med de å detta anslag belöpande kostnaderna för kurserna, utan att arméns mobiliseringsutrustning därigenom bleve lidande.

Däremot har arméförvaltningen icke framställt någon erinran mot, att de övriga kurskostnader, som vore avsedda att utgå av reservationsanslag, bestriddes av vederbörliga anslag.

Kostnaderna för de av chefen för marinstaben och chefen för kustartilleriet ifrågasatta kurserna skulle enligt marinförvaltningens i förenämnda skrivelse den 26 januari 1934 framlagda utredning uppgå till 71,654 kronor för flottans vidkommande och till 20,103 kronor för kustartilleriets del. Sistnämnda kostnader komme dock att ökas till 26,536 kronor, därest kurserna vid kustartilleriet, vilka enligt chefens för kustartilleriets förslag avsetts att pågå endast under 66 dagar, utsträcktes att omfatta samma tidrymd som de övriga föreslagna kurserna eller 90 dagar.

Enligt utredningen skulle kurskostnaderna komma att fördela sig på sjöförsvarets olika anslag sålunda:

	Flottan:		Kustartilleriet:	
	Kursens längd 90 dagar kronor		Kursens längd 66 dagar kronor	Kursens längd 90 dagar kronor
A. 2 Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl.	48,541: —		12,862: —	17,539: —
A. 4 Rekryteringskostnader	2,250: —		1,204: —	1,204: —
D. 1 Förplägnad	7,650: —		2,186: —	2,981: —
D. 2 Beklädnad	6,188: —		1,742: —	2,376: —
D. 3 Kasern- och förplägnadsutred- ning samt sängservis m. m.	1,225: —		317: —	432: —
D. 4 Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.	800: —		225: —	337: —
E. 1 Flottans krigsberedskap och öv- ningar	4,000: —		—: —	—: —
E. 3 Kustartilleriets krigsberedskap och övningar	—: —		1,267: —	1,267: —
F. 1 Sjukvård för marinen	1,000: —		300: —	400: —
	Summa kronor 71,654: —		20,103: —	26,536: —

Samtliga dessa kostnader med undantag av dem, som skulle utgå av reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, kunde enligt marinförvaltningens mening bestridas av vederbörliga för innevarande budgetår anvisade anslag, därest tillstånd lämnades till att anslagen i fråga finge disponeras för berörda ändamål. För de kostnader, som komme att belasta kustartilleriets övningsanslag, borde detta anslag beredas ersättning genom motsvarande ökning av anslagsbeloppet.

Arbetslösheten bland f. d. fast anställt manskap vid armén och marinen är för närvarande betydande. Av en utav civilanställningskommittén med skrivelse den 23 november 1933 till mig överlämnad utredning framgår sålunda, att utav cirka 2,000 beställningshavare av manskaps grad, vilka under anställningsåret 1932/1933 erhållit avsked från fast anställning vid krigsmakten, icke fullt 30 procent kunde anses hava ordnad försörjning vid avskedstagandet. Därjämte torde ett stort antal av tidigare från militärtjänsten avgångna vara utan anställning. Även om dessa arbetslösa kunna i vanlig ordning anmäla sig för att komma i åtnjutande av arbetslöshetshjälp, förefinnes anledning att undersöka, huruvida särskilda åtgärder kunna vidtagas för att bereda dem tillfällig sysselsättning. I detta avseende synas mig de av cheferna för generalstaben, marinstaben och kustartilleriet framställda förslagen — vilka innebära anordnande av särskilda utbildnings- eller repetitionskurser för f. d. fast anställda — förtjäna allvarligt beaktande. Detta så mycket mera som på samma gång ett väl motiverat militärt behov kan tillgodoses.

Departements-
chefen.

Enligt de framlagda förslagen skulle kurserna vid armén och flottan få en varaktighet av cirka 90 dagar, under det att kurserna vid kustartilleriet skulle inskränkas till 66 dagar.

Kostnaderna för kursdeltagarnas resor till och från tjänstgöringen torde böra bekostas av statsverket. Under tjänstgöringen torde kursdeltagarna böra komma i åtnjutande av avlöning enligt bestämmelserna i avlöningsreglementet för fast anställt manskap vid försvarsväsendet den 11 maj 1928 (nr 128), varvid för lörens bestämmande tidigare tjänstgöring på aktiv stat bör tillgodoräknas enligt de i nämnda reglemente angivna grunder. Vidare torde kursdeltagarna under tjänstgöringen böra komma i åtnjutande av de förmåner i övrigt, som tillkomma det fast anställda manskapet. Dock torde hyresbidrag icke böra till dem utbetalas. Ej heller synas de böra bliva berättigade till sanatorievård, tandvård, ögonsjukvård eller annan specialsjukvård på kronans bekostnad.

Med dessa utgångspunkter skulle kostnaderna för kurserna, i enlighet med de utav arméförvaltningen och marinförvaltningen i ärendet verkställda utredningarna, komma att uppgå till cirka 540,000 kronor. Marinförvaltningen har emellertid i sina kostnadsberäkningar icke upptagit några medel för bestridande av dyrtidstillägg åt den personal, som skall deltaga i de vid flottan och kustartilleriet anordnade kurserna. Härför torde erfordras inemot 1,000 kronor. Efter samråd med chefen för finansdepartementet anser jag mig böra förorda, att de sålunda med kursernas anordnande förenade kostnaderna få bestridas av lantförsvarets respektive sjöförsvarets för innevarande budgetår å riksstaten uppförda anslag.

Av de för kurserna beräknade utgifterna skulle huvuddelen eller omkring 425,000 kronor bestridas av förslagsanslags natur, under det att återstoden, ungefär 116,000 kronor, skulle utgå av reservationsanslag.

Vad angår reservationsanslagen har arméförvaltningen ifrågasatt, att lantförsvarets anslag till rekryteringskostnader, kasernutredning, intendenturfordon m. m. och truppförbandens övningar skulle beredas ersättning för uppkommande utgifter. Med hänsyn till de relativt små belopp, varom det beträffande de två sistnämnda anslagen är fråga, torde dock jämväl å dem belöpande kostnader kunna rymmas inom nuvarande anslagsram. Däremot är det nödvändigt att anvisa medel för bekostande av de till 15,000 kronor uppskattade utgifter, som enligt arméförvaltningens utredning skulle utgå av lantförsvarets anslag till rekryteringskostnader. Lantförsvarets anslag till extra utgifter torde få tagas i anspråk härför. Den av marinförvaltningen ifrågasatta förstärkningen av anslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar kan, enligt vad jag under hand inhämtat, undvikas genom viss inskränkning i övningsprogrammet.

Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de närmare bestämmelser, som, utöver vad i det föregående angivits, erfordras för kursernas anordnande.

Till frågan om anordnande av dylika kurser under senare halvåret 1934 torde jag, därest anledning därtill gives, framdeles få återkomma.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som i det föregående angivits, under innevarande budgetår anordna särskilda utbildningskurser för f. d. fast anställt manskap vid försvarsväsendet,

dels ock medgiva, att de av ifrågavarande utbildningskurser föranledda kostnaderna må på sätt i det föregående angivits bestridas av vederbörande anslag under fjärde huvudtiteln.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Hans Edsberg.